

Sydsidan

Ett informationsblad från Svenska Fjällklubben-Syd

Augusti 2026

Redaktör: Johnny Nilsson. Mail: johnil@telia.com.

Välkommen till en aktiv höst!

Så lämnar vi åter en sommar bakom oss. Vi kan registrera värmerekord, skogsbränder och vattenbrist runt om i Europa men i fjälltrakterna har det varit alldeles lagom förutsättningar för lyckade fjällturer. Trots att vi nu vänder blad och skriver september är det ännu tid för fina dagar i skogen och på fjället. Passa på att utnyttja tiden ute i naturen.

Johnny Nilsson

Styrelsen sektion Syd 2026

Ordförande: Anders Holmgren. anders.holmgren55@gmail.com.

Vice ordförande och kassör: Jacob Sparre. jakobsparre26@gmail.com

Sekreterare: Fredrik Fogelberg. fredrik.fogelberg@telia.com

Ledamot: Nils Rosenberg

Ledamot: Rolf Nielsen. nielsenrolf91@gmail.com

Suppelant: Vakant

Planerad utgivning av Sydsidan 2026

Sista manusdag Den 10:de i varje månad.

Utgivningsdag Den 20:de i varje månad

Nästa Sydsidan beräknas komma i slutet av september.

Skicka manus som ett Word-dokument. Komplettera gärna med bilder som du skickar separat via mail. johnil@telia.com

Aktivitetskalender 2026

Datum

Aktivitet

Plats

20 – 24 september

Fjälltur

Jämtland

24 – 27 september

SFK Fjällträff

Bruksvallarna

17 – 18 oktober

Vandring med övernattnig

Skåneleden

8 november

Laga mat ute

Kullatorpet

29 november

Adventskaffe

Lund

Förslag till Aktiviteter

Har du förslag till aktiviteter inom Fjällklubben – Syd hör av dig med dina förslag till Anders Holmgren. anders.holmgren55@gmail.com.

Hjälp med transporten?

Är du intresserad av att hänga med på någon av våra aktiviteter men saknar transportmedel för att ta dig dit? Ta kontakt med den du skall anmäla dig till så undersöker hen om det går att samordna med någon annan deltagare

Kommande aktiviteter

Fjälltur med fjällklubben i höst

Vi är några från fjällklubben sektion syd som tänker göra en fjälltur under vecka 39 som gärna ser att vi får sällskap av fler fjällklubbare på vår vandring.

Det blir en tälttur i form av en kamrattur, d.v.s. ingen formell ledare och var och en står för sin resa, logi och mathållning under turen, men att vi träffas och gör sällskap på vår vandring.

Vi kommer att starta från Storulvån på förmiddagen den 20/9 (passar med Snälltåget) och avsluta i Bruksvallarna på eftermiddagen 24/9.

De som önskar har då möjlighet att ansluta till och delta i fjällklubbens höstträff i Bruksvallarna

<https://fjallklubben.se/aktiviteter/upplev/kalender/sfk/moeten/fjalltraff2026host>

Är du intresserad av att göra oss sällskap på denna fjälltur eller vill ha mer information kontakta Fredrik Fogelberg

Tel: 0708 18 26 72 eller mejl: fredrik.fogelberg@telia.com

Vandringssällskap?

Är du sugen på en fjällresa och vill gärna ha ett resesällskap eller har du en fjällresa inplanerad och ser gärna att fler kan hänga med? Maila en notis med vad du söker eller har att erbjuda till johnil@telia.com

Prylmarknad

Har du någon fjällutrustning över eller är i behov av något men vill inte köpa nytt?

Nu öppnar vi upp så att du kan annonsera här på Sydsidan. Skicka ett mail med text och gärna med bild på det du vill sälja eller söker till johnil@telia.com.

Genomförd aktivitet

Resa till Oslo

Helgen 15-16/augusti var vi 6 personer från Sektion Syd som reste till Oslo med snälltåget (som öppnat en ny linje direkt till Oslo).

Vårt huvudmål var att besöka Fram-museet på Bygdöja. Rolf N hade förberett oss med fin information om Nansen, Amundsen och deras expeditioner. Museet blev en fin upplevelse med mycket information och möjligheter att gå ombord på fartyget. Det är svårt att förstå de umbäranden som man gick igenom för att, upptäcka och kartlägga, Arktis och Antarktis.

Vi besökte också Kon-Tiki-museet och här igen är det intressant att se hur Tor Heyerdahl fick till dessa oceanfärder med bräckliga farkoster. På kvällen tog vi båt tillbaka till Oslo och kvällen avslutades med god mat och många samtal.

Söndagen besökte vi Operans tak med härlig utsikt över Oslos hamnområde. Munch-museet blev vårt nästa mål, där 26 000 verk av Munch är samlade i ett nytt museum sedan några år tillbaka.

På eftermiddagen var det så dags att ta snälltåget mot Lund.

Vi var mätta på intryck och kunde konstatera att vi haft en mycket härlig och givande helg.

Anders Holmgren

Resegruppen till Oslo från Sektion Syd

Jubileum hägrar

25 år

2002 bildades Svenska Fjällklubbens Skånesektion som senare blev Sektion Syd. 2027 har det gått 25 år och det skall inte gå obemärkt förbi. Det skall firas! Exakt hur det skall gå till är ännu skrivet i stjärnorna förutom en sak.

Det håller på att produceras en Jubileumsskrift som skall visa sektionens första 25 år. Den innehåller många bilder från våra arrangemang. Men mer välkomnas. Har du bilder från våra aktiviteter du tycker bör vara med eller har du någon idé om något som du tycker det skall skrivas om i skriften, skicka en mail till johnil@telia.com. Skickar du bilder så skriv från vilket eller vilka tillfällen de är tagna.

Vi ser fram emot ditt bidrag.

En annan viktig del i vårt firande är hur vi skall tackla framtiden. De sanna historikerna brukar säga att skall man planera för framtiden skall man inledningsvis se bakåt på det förgångna och lära sig av det! Vi har gott om material från vår verksamhet de första 25 åren. Men hur skall vi forma för en lyckad framtid för sektionen och för fjällvandringen? Här kan inte förslagen bli för många. Vi har en hel del tankar och önskemål från våra enkäter som gjorts. Men det kan inte stanna där. Det måste realiseras i inriktningar, program och aktiviteter. Jag ser detta som en viktig del i vårt firande.

Johnny Nilsson

När samerna skulle rädda Alaska från hungersnöd

Renmjölkning i Port Clarence, Alaska år 1900.

Foto; Wilhelm Hester

Den 4 februari 1898 lämnade ångfartyget Manitoba Nordnorge med 78 samer, med 538 renar och flera ton av renlav ombord. En lång och besvärlig resa väntade. Samerna hade blivit rekryterade av en präst. En hungerkatastrof hotade Alaska. Vintern 1897 hade varit hård och sommaren 1898 var det varmt och torrt. Landet stod inför en svältkatastrof. Yukonfloden hade ofarbart lågvatten. De hjulångare och pråmar som vid normalt vattenstånd kunde förse guldgrävarstaden i det inre av Canada och byar efter floden, med förnödenheter kunde inte trafikera floden. Dawson som då beboddes av nära 20 000 guldgrävarare under Klondikeruschen (1896-1899 stod inför en svältkatastrof. Även valfångare på fartyg vid Alaskas nordkust och som låg i hamn på Herschelön, saknade också mat. Då föddes idén om att ta renar till Alaska. Renar kunde fungera som dragdjur och också som mat efter slakt. Man hade försökt med importerade renar från Sibirien men det projektet hade misslyckats. Men idén väcktes till liv och startade som ett försörjningsprojekt. Initiativtagare var prästen Sheldon Jackson som var ansvarig för utbildningsfrågor i Amerika. Han lyckades övertala landets regering om nödvändigheten av försörjningsprojektet och han fick tre månader på sig att fara till nordnorge övertala samer med renar och skriva ett tvåårigt kontrakt med var och en. Samerna som skulle följa med fick ta med sig fruar och barn. Ett vansinnesuppdrag kan man tycka. Samer med namn som Balto, Eira, Utsi mfl reste från Karasjokk, Kaitokeno och andra nordnorska byar. De lockades med oändliga marker med renbetsland. Efter tre veckor nådde fartyget Manitoba fram till New York. Flera renar hade dött under resan. Från New York fortsatta resan med tåg, under en vecka, till Seattle. Där stannade man i vecka och renarna placerades i ett skogsområde utanför staden. Okunniga amerikaner utfordrade

renarna med gräs. Det klarade inte deras magar och flera dog. Det var en decimerad skara som kom fram till Alaska. Båt igen från Seattle till Nome i Alaska. Då hade det blivit normalvattenstånd i Yukonfloden och förnödenhets transporterarna fungerade igen. Svältkatastrofen var avvärd. Ingen hungersnöd hotade vare sig guldgrävare eller valfångare. Många av renskötarna och renarna hamnade i området kring Nome i Alaska. När guldrushen startade i Nome 1899 och 1900 användes renarna för transporter och mat till guldgrävare. Flera av renskötarna blev också guldgrävare. Samerna visade upp renarna i amerikanska städer, vilket senare inspirerade till berättelserna om jultomtens renar. År 1938 ändrades den amerikanska lagen så att enbart Alaskas urbefolkning fick äga renar. Detta tvingade de samiska renskötarna att sälja sina renar och lämna renskötseln bakom sig. För samerna inleddes deras nya liv. De flesta stannade kvar och anpassade sitt namn och sin klädsel till den amerikanska kulturen. Merit blev Mary tex. Balto blev Nilsen osv. Det amerikanske i sina nya liv försökte man anpassa sig till och frigöra sig från det samiska och involvera sig i det amerikanska samhället. En del av dessa migranter dolde sin samiskhet för att undkomma diskriminering och rasism, och utgav sig för att vara andra nordiska identiteter. Under 1990-talet började ättlingar till dessa samer att upptäcka sitt dolda ursprung, vilket har lett till skapandet av ett flertal samiska sammanslutningar som arbetar med frågor om språk och kultur. Idag bor många ättlingar till samerna som kom med Manitoba i den lilla och vackra staden Paulsbo som kallas Little Norway. Utsikt över vacker fjord och berg i fjärran. Här känner sameättlingarna sig hemma och numera sker utbyte med samer från hemlandet. Läs gärna mer: <https://www.historicdowntownpaulsbo.com>

Rolf Nielsen

Något Intressant att berätta?

Har du också någon intressant fjällberättelse? Syd-sidan ser gärna att medlemmarna i sektion Syd delar med sig av erfarenheter eller återger intressanta historier från fjällvärlden. Det kan gärna vara en berättelse från en fjällvandring du gjort. Maila manus , gärna med bilder, till johnil@telia.com.

Fjälltur med plats för eftertanke

Ibland när man är ute på en fjälltur och vandrar kan man stöta på saker eller platser som kan väcka ens tankar.

Jag gjorde en fjälltur i Jämtland sista veckan i juni 2026, närmare bestämt till Vålådalsfjällen då vi kom till en sådan plats, som väcker ens tankar när man passerar den.

En dag gick vi från Anaris mot Lunndörren, vi följde leden genom Hällådalens. Vår plan för dagen var att gå söder om Stor-Gröngumpen och försöka hitta en lämplig tältplats i dalen mellan Stor Gröngumpen och Saanta, för att sedan kunna ha den som utgångspunkt för att göra en topptur till någon av dessa toppar dagen därpå. Vi kämpade på utefter leden i

stigningen upp från Hällådalen och nådde slutligen krönet där vyn framåt öppnar upp sig västerut. Vädret var bra och vi tog en längre paus, dels för att beundra utsikten men också för att bestämma hur vi skulle fortsätta. Vi skulle lämna leden här och ta oss ner i Gröndalen och sedan fortsätta upp i dalen mellan fjällen på andra sidan.

Tittade vi västerut hade vi alltså dalen mellan Sannta och Stor-Gröngumpen rakt framför oss, åt nordväst såg vi platån med Pyramiderna och Issjödalen, sikten var god så där bortom såg vi även bort mot Ottfjället och Vålådalen med slalombacken som tydligt var markerad i terrängen. Där hade vi startat vår vandring några dagar tidigare. Ytterligare mer åt norr såg man också ända bort till Åreskutan.

Vädret var alltså bra och sikten god så det bjöd inga svårigheter med orienteringen då vi nu lämnade leden med en svag motvind för att ta oss ner i slutningen mot Gröndalen. För att hålla kursen hade vi ändå sett ut några framträdande stenar i terrängen som vi hade som riktmärken vid nedstigningen.

Vi tog det lugnt på vägen ner och försökte kringgå de värsta snåren och stenpartierna. Vi hade ju våra riktmärken för att hålla kursen. När vi närmade oss en av stenarna vi hade som märke i terrängen såg det ut som det fanns något på toppen av stenen. Då vi kom närmare upptäckte vi att det var ett kors som var fastsatt längst upp på stenen. Jag insåg då vad det var för plats som vi närmade oss. Trots att jag varit i trakterna mycket, har jag aldrig varit exakt på denna plats tidigare. Stenen vi hade valt som riktmärke för vår färd visade sig vara den som minnesmärket över Anarisolyckan är placerat på.

Anarisolyckan krävde åtta människors liv i en februaristorm 1978. Jag tänker inte skriva mer om själva olyckan här, men den som vill veta mer om den kan söka på nätet om Anarisolyckan. Det har också berättats om väderfenomen som var en del av orsaken till olyckan vid fjällklubbens fjällväderkurs. Det finns även ett avsnitt i Håkan Hultbergs Väderbok för fjällfolk som behandlar det.

När vi kom fram till platsen med stenen och minnesmärket tog vi en längre paus. Vi hämtade andan och samlade både oss själva och tankarna. På en plats som denna kan man inte låta bli annat än fundera på vad som en gång hänt och utspelats här i omgivningarna kring stenen på fjället där vi nu befann oss.

Efter att vi druckit en kopp kaffe och skingrat tankarna hos oss hade vandringslusten avtagit en del, men vi fortsatte ytterligare en liten bit innan vi fann en tältplats. Det blev inte den bästa vi haft, lite fuktig och ojämn men å andra sidan var den skyddad från vinden och med tillgång till vatten. Det blev en lång kväll med många tankar, dels på vad som hänt men också på morgondagens planer.

Nästa morgon bjöd på regnväder, så det blev en lång sovmorgon i tältet för att vänta ut regnet. Regnandet avtog framåt lunchtid och det klarnade upp. Det blev verken Stor-Gröngumpen eller Saanta den eftermiddagen, men väl en annan ej namngiven 1200 meters höjd som låg lite närmare till och som vi hann med under eftermiddagen.

Vi fortsatte sedan nästföljande dag på vår fjälltur, via Lunndörren och tillbaka till Vålådalen där vi avslutade denna tur på samma ställe som vi startat en vecka tidigare.

Text och bild Fredrik Fogelberg

Anarisolyckan krävde åtta människors liv i en februaristorm 1978. Jag tänker inte skriva mer om själva olyckan här, men den som vill veta mer om den kan söka på nätet om Anarisolyckan. Det har också berättats om väderfenomen som var en del av orsaken till olyckan vid fjällklubbens fjällväderkurs. Det finns även ett avsnitt i Håkan Hultbergs Väderbok för fjällfolk som behandlar det.

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

www.fjallklubben.se